

Written by vasin yuvanatemiya

Thursday, 10 January 2008

โดย อาจารย์ยวดี ยวนะเทมีย์ คณะเทคโนโลยีทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี

เชื่อกันว่าในสมัยก่อนเวลาที่กะลาสีเรือต้องออกเดินทางรอนแรมไปเป็นเวลานานห่างบ้านห่างเรือนเป็นเดือนๆ นั้น เมื่อไปหยุดแวะพักตามชายฝั่งทะเลมักจะพบสาวงามผมยาวสยายที่ท่อนบนเปล่าเปลือย และมีหางเป็นปลา ซึ่งบ้างก็แหวกว่ายอยู่ตามริมทะเล บ้างก็อุ้มลูกน้อยเพื่อป้อนนมอยู่ในอก ภาพที่กะลาสีได้เห็นได้ถูกถ่ายทอดและร่ำลือต่อกันมาเรื่อยๆ และเชื่อกันว่านั่นคือนางเงือก ครึ่งมนุษย์ครึ่งปลาที่อาศัยอยู่ในทะเล และบ้างก็เชื่อกันว่ามีนครใต้บาดาล ซึ่งเป็นที่อาศัยของเจ้าสมุทรและบรรดาเหล่านางเงือกผู้งดงามเป็นจำนวนมาก เรื่องราวเหล่านี้เป็นเรื่องเล่าที่แม่แต่มหากวีอย่างสุนทรภู่ยังนำมาเรียงร้อย เป็นตัวละครในวรรณกรรมอมตะอย่างพระอภัยมณี แต่ในบางกระแส เชื่อกันว่านิยายและเรื่องเล่าขานปรัมปรานี้มีเค้าร่างของความเป็นจริงอยู่บ้าง ในอดีต ตามชายฝั่งทะเลหลายภูมิภาคของโลกไม่ว่าจะเป็นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออสเตรเลีย แอฟริกาจนถึงชายฝั่งทวีปอเมริกา จะมีสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่ใช้พื้นที่ชายฝั่งทะเลอยู่อาศัยอย่างสงบ โดยเกือบจะเรียกได้ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่เกือบจะไม่มีศัตรูตามธรรมชาติ เนื่องจากขนาดของร่างกายที่ใหญ่โตของมัน การอาศัยอยู่ในบริเวณน่านน้ำชายฝั่งที่น้ำกล้ำอย่างฉ่ำกรายเข้ามาน้อย ในขณะที่เดียวกัน น้ำกล้ำขนาดใหญ่ส่วนมากก็จะอาศัยอยู่บนบก อาจกล่าวได้ว่ามีนักล่าไม่กี่ชนิดที่จะล่ามันเป็นอาหาร ด้วยเหตุนี้เองสัตว์ชนิดนี้จึงไม่มีนิสัยก้าวร้าว ไม่มีแม่แต่ตัวจะที่จะป้องกันตนเองจากนักล่า เคลื่อนไหวอย่างเชื่องช้า เดินทางเข้าไปมาบนเส้นทางเดิม หากินหญ้าทะเลที่ขึ้นอยู่ตามชายฝั่งน้ำตื้น สัตว์ชนิดนี้ก็คือ พะยูนนั่นเอง เวลาที่พะยูนกินหญ้าทะเลจะใช้ปากที่มีหนวดแข็งและเป็นแผ่นกว้าง คุน ใบและเหง้าของหญ้าทะเลเป็นทาง

และด้วยความที่พะยูนเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจึงต้องขึ้นมาหายใจบริเวณผิวน้ำเป็นระยะ ในขณะที่ลอยตัวขึ้นมาจากแนวหญ้าใต้น้ำ บ่อยครั้งที่ใบของหญ้าทะเลก็จะติดขึ้นมาทับศีรษะ หรือคาบอยู่ในปาก ภาพนี้เองที่ทำให้กะลาสีเรือที่ต้องห่างจากบ้านมาเป็นเวลานานอาจเกิดมายาภาพ เห็นเป็นหญิงสาวผมยาวสวยๆ ท่อนบนเป็นคนท่อนล่างมีหางเป็นปลาแหวกว่ายอยู่ในทะเล นอกจากนั้นพะยูนเพศเมียเวลาให้นมลูกนั้น จะใช้ครีบก้นน้ำอุ่นลูกไว้ในอกแล้วให้ลูกกินนมจากเต้านมที่อยู่บริเวณโคนครีบก้นนั้นเอง สามสิบกว่าปีก่อนมนุษย์พบกับพะยูนสายพันธุ์หนึ่งซึ่งมีบันทึกไว้ว่ามีขนาดเกือบหนึ่ง ฟันห้าร้อยกิโลกรัมต่อตัว เนื่องจากที่เป็นสัตว์ที่เชื่องและไม่ก้าวร้าวจึงง่ายต่อการล่าเพื่อนำเนื้อมา เป็นอาหารและเอาหนังมาใช้ ช่วงเวลาเพียงไม่กี่ปีหลังจากที่มีรายงานว่ามีการพบพะยูนชนิดนี้โดยกะลาสีของ เรือที่ไปติดน้ำแข็งอยู่ริมลำน้ำเป็นอาหาร พะยูนชนิดนี้สูญพันธุ์ไปจากโลกนี้อย่างรวดเร็ว คงไว้แต่เรื่องราวในบันทึกและคำบอกเล่าถึงขนาดใหญ่โตของมัน เหตุการณ์เหล่านี้มิได้เกิดขึ้นกับพะยูนทั่วโลกที่สูญพันธุ์ไปแล้วเท่านั้น ในปัจจุบันพะยูนอีกสี่สายพันธุ์ที่เหลือก็กำลังใกล้สูญจวบเช่นเดียวกัน เมื่อวันที่ 23 เมษายนที่ผ่านมามีข่าวดีว่าพะยูนที่เชื่อว่าหายไป แล้วจากอ่าวคุ้งกระเบน หรือชายฝั่งจันทบุรี ได้เริ่มกลับมาหากินและปรากฏตัวให้เห็นอีกครั้ง แต่ภายหลังข่าวดีเพียงไม่กี่วัน ก็มีข่าวร้ายว่ามีคนใจร้ายจับพะยูนขึ้นมาทำเป็นเนื้อตากแห้งไปเรียบร้อยแล้ว หากจะใช้เหตุผลใดๆ ว่าเป็นการทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์คงจะใช้ไม่ได้แล้วในปัจจุบัน น่าจะเป็นการกระทำของคนมักง่ายและเห็นแก่ตัวอย่างร้ายกาจมากกว่า ถือเป็นพวกแกะดำของสังคมที่ไม่ควรปล่อยไว้ให้ลอยนวลพะยูนเป็นสัตว์น้ำชนิดเดียวที่ถูกขึ้นบัญชีเป็นสัตว์สงวน ห้ามล่าห้ามจับ ห้ามจำหน่าย ผู้กระทำและผู้สมรู้ร่วมคิดล้วนมีความผิดตามกฎหมายทั้งสิ้น ล่าสุดนี้ทางหอการค้าจังหวัดจันทบุรี มีรางวัลให้กับผู้ที่สามารถให้เบาะแสเพื่อดำเนินคดีกับคนใจร้ายที่จ้องทำลายทรัพย์ หากกรล่าค่าของแผ่นดินแล้ว อยากเห็นคนในสังคมเรา ร่วมด้วยช่วยกัน ปกป้องและพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งสรรพสัตว์ และพืชไม้นานาพรรณ ก่อนที่แผ่นดินนี้จะไร้ซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าให้ปกป้องดูแลกันอีกต่อไป

Last Updated (Tuesday, 12 February 2008)